

**WEWNĄTRZSZKOLNY
SYSTEM
DORADZTWA ZAWODOWEGO
W SZKOLE
PODSTAWOWEJ W SIDRZE**

Opracowanie: Urszula Huryn

PODSTAWY PRAWNE DOTYCZĄCE REALIZACJI DORADZTWA ZAWODOWEGO

Najważniejsze założenia związane z realizacją WSDZ w szkole zawarte są w dokumentach:

1. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego
2. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 sierpnia 2018 r. w sprawie doradztwa zawodowego;
3. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jednolity: Dz. U. z 1996 r., nr 67, poz. 329 ze zm.) zobowiązuje placówki oświatowe do „przygotowania uczniów do wyboru zawodu i kierunku kształcenia”;
4. Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2003 r., Nr 118, poz. 1112, Nr 137, poz.1304, Nr 203, poz. 1966, Nr 228, poz.2258 oraz z 2004 r., Nr 96, poz. 959 i Nr 179, poz. 1845) - dotyczy zasadności zatrudnienia w szkole doradcy zawodowego;
5. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz. U. z 2001r. Nr 61, poz. 624, z 2002 r. Nr 10, poz. 96, z 2003 r. Nr 146, poz. 1416) „obowiązek organizacji wewnątrzszkolnego systemu poradnictwa zawodowego oraz zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu”;
6. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach. Zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu oraz planowaniem kształcenia i kariery zawodowej prowadzą nauczyciele, wychowawcy grup wychowawczych i specjaliści.
7. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 lipca 2022 r. w sprawie wykazu zajęć prowadzonych bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz przez nauczycieli poradni psychologiczno-pedagogicznych oraz nauczycieli: pedagogów, pedagogów specjalnych, psychologów, logopedów, terapeutów pedagogicznych i doradców zawodowych
8. Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 22 lipca 2022 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych szkołach i placówkach

ZAŁOŻENIA WEWNĄTRZSZKOLNEGO SYSTEMU DORADZTWA ZAWODOWEGO

Wewnątrzszkolny system doradztwa zawodowego obejmuje ogół działań podejmowanych przez szkołę w celu prawidłowego przygotowania uczniów do wyboru dalszej drogi kształcenia i zawodu.

WSDZ to dokument, który stanowi załącznik do statutu oraz zawiera informacje na temat celów doradztwa zawodowego, przykładowych działań i zadań osób odpowiedzialnych za ich realizację, metod i form pracy, adresatów i podmiotów, z którymi szkoła współpracuje oraz oczekiwanych efektów.

Za realizację WSDZ odpowiadają wszyscy członkowie rady pedagogicznej: dyrektor szkoły, wychowawcy, nauczyciele poszczególnych przedmiotów w tym wychowania przedszkolnego i edukacji wczesnoszkolnej, nauczyciel - bibliotekarz, nauczyciel - wychowawca w świetlicy, specjaliści m.in. doradca zawodowy, pedagog, psycholog, logopeda oraz inne osoby wspomagające działania doradcze np. pielęgniarka szkolna.

Zakres zadań poszczególnych osób zaangażowanych w proces doradczy wynika z ich profilu wykształcenia, posiadanej przez nich wiedzy, doświadczeń, kompetencji, wykładanych treści oraz podstawy programowej.

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego zakłada, że:

- wybór zawodu jest procesem będącym sekwencją decyzji podejmowanych na przestrzeni wielu lat życia;
- na wybór zawodu składają się: wiedza na temat siebie oraz zawodów, ścieżek edukacyjnych i rynku pracy;
- na wybór zawodu wpływają głównie cechy osobowościowe jednostki (temperament, charakter, zdolności), zainteresowania, umiejętności, doświadczenia, wyznawane wartości, czynniki emocjonalne, zdrowotne, a także wpływ otoczenia i aktywność własna;
- działania w ramach WSDZ muszą być systematyczne, zaplanowane i realizowane wg harmonogramu pracy szkoły i zgodne z treściami programowymi doradztwa zawodowego realizowanego w poszczególnych klasach.
- WSDZ obejmuje indywidualną i grupową pracę z uczniami, rodzicami i nauczycielami;
- WSDZ to zespół działań ogółu nauczycieli koordynowany przez szkolnego doradcę zawodowego,

ADRESACI WEWNĄTRZSZKOLNEGO SYSTEMU DORADZTWA ZAWODOWEGO

Adresatami wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego są:

- uczniowie
- rodzice
- nauczyciele

OGÓLNE CELE DZIAŁAŃ ZWIĄZANYCH Z DORADZTWE M ZAWODOWYM

Cel ogólny:

Przygotowanie uczniów do dokonania świadomego i trafnego wyboru dalszej drogi edukacyjnej, a w przyszłości wyboru zawodu.

Cele realizacji preorientacji zawodowej w przedszkolu:

- wstępne zapoznanie dzieci z wybranymi zawodami
- rozwijanie zainteresowań i uzdolnień dzieci

Cele realizacji orientacji zawodowej w klasach I-III szkoły podstawowej:

- wstępne zapoznanie uczniów z różnorodnością zawodów na rynku pracy
- kształtowanie pozytywnych postaw wobec pracy i edukacji
- stwarzanie sytuacji edukacyjnych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zainteresowań i uzdolnień

Cele realizacji orientacji zawodowej w klasach IV-VI szkoły podstawowej:

- zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami i rynkiem pracy
- kształtowanie pozytywnych postaw wobec pracy i edukacji
- poznawanie własnych zasobów
- stwarzanie sytuacji edukacyjnych i wychowawczych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zdolności, zainteresowań oraz pasji

Cele realizacji doradztwa zawodowego w klasach VII-VIII szkoły podstawowej:

- przygotowanie uczniów do świadomego i samodzielnego wyboru kolejnego etapu kształcenia
- przygotowanie uczniów do wyboru zawodu z uwzględnieniem ich zainteresowań, uzdolnień oraz predyspozycji zawodowych oraz informacji na temat rynku pracy i systemu edukacji
- przygotowanie uczniów do odpowiedzialnego planowania kariery i podejmowania decyzji edukacyjnych i zawodowych uwzględniających znajomość własnych zasobów
- zapoznanie z informacjami na temat rynku pracy i systemu edukacji

CELE SZCZEGÓŁOWE

Wychowanek przedszkola:

- rozumie wartości takie jak uczciwość, odpowiedzialność ludzi pracy
- rozumie celowość pracy wykonywanej przez dorosłych
- rozwija swoje zainteresowania
- kształtuje umiejętności pracy w zespole, planowania, podziału zadań i ról, odpowiedzialności za innych
- rozwija wyobrażenia o pracy
- poznaje i obserwuje ludzi pracujących w różnych zawodach
- uświadamia sobie rolę pracy w życiu człowieka
- nabywa szacunku dla ludzi pracujących

Uczeń:

- poznaje siebie (swoją potencjał edukacyjny, psychologiczny)
- nazywa swoje umiejętności, zainteresowania, uzdolnienia, mocne strony, predyspozycje i ograniczenia
- planuje, zarządza swoim czasem i stawia cele
- posiada informacje o zawodach, zawodach przyszłości i czym jest rynek pracy
- rozwija świadomość zawodową
- kształtuje umiejętności sprawnego komunikowania się, współpracy w grupie i autoprezentacji
- poznaje dalsze ścieżki kształcenia
- zna przeciwwskazania zdrowotne do wyboru szkoły

Uczeń klasy ósmej (dodatkowo):

- zna zasady systemu kształcenia w Polsce oraz ofertę edukacyjną szkół ponadpodstawowych
- zna zasady rekrutacji do szkół ponadpodstawowych i terminarz rekrutacyjny
- zna źródła informacji edukacyjnych i zawodowych

Nauczyciele i specjaliści:

- potrafią zauważać potrzeby i zasoby uczniów
- wspierają rodziców i uczniów w procesie wyboru przez dziecko przyszłej ścieżki edukacyjno-zawodowej
- realizują tematy zawodoznawcze metodami aktywnymi
- znają ofertę szkół ponadpodstawowych i zasady rekrutacji
- rozwijają i wspierają talenty i zainteresowania uczniów.
- włączają przedstawicieli instytucji i zakładów pracy w proces orientacji i doradztwa zawodowego w szkole

Rodzice:

- znają ofertę edukacyjną szkolnictwa ponadpodstawowego
- wspierają dzieci w wyborze przyszłej ścieżki edukacyjno-zawodowej
- posiadają informację o możliwościach i zagrożeniach dziecka
- są zaangażowani i przygotowani do pełnienia roli „doradców”
- wiedzą gdzie szukać pomocy dla swoich dzieci w sytuacjach trudnych
- angażują się w pracę doradczą szkoły np. prezentują swoje zawody czy zakłady pracy

OSOBY ODPOWIEDZIALNE ZA REALIZACJĘ WSDZ

Dyrektor Szkoły:

- monitoruje realizację działań wynikających z WSDZ
- dopuszcza do użytku program realizacji WSDZ po zasięgnięciu opinii rady pedagogicznej
- czuwa nad sprawnym przebiegiem realizacji zaplanowanych działań

Doradca zawodowy:

- systematycznie diagnozuje zapotrzebowanie uczniów na działania związane z realizacją doradztwa zawodowego (informacje edukacyjno-zawodowe, planowanie kształcenia i kariery zawodowej)
- prowadzi zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego w kl. VII i VIII związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu z uwzględnieniem rozpoznanych mocnych stron, predyspozycji, zainteresowań i uzdolnień uczniów
- pomaga uczniom w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej
- koordynuje działalność informacyjno-doradczą, aktualizuje informacje związane z doradztwem zawodowym
- gromadzi, aktualizuje i udostępnia informacje edukacyjno-zawodowe m.in. ofertę szkół ponadpodstawowych;
- współpracuje z innymi nauczycielami podczas realizacji działań związanych z WSDZ
- wspiera nauczycieli, wychowawców i innych specjalistów w zakresie działań określonych w programie realizacji doradztwa i w udzielaniu pomocy psychologiczno-pedagogicznej.
- opracowuje we współpracy z innymi nauczycielami, w tym nauczycielami wychowawcami, psychologami lub pedagogami program realizacji doradztwa oraz koordynuje jego realizację
- realizuje działania wynikające z programu realizacji doradztwa
- przeprowadza ewaluację WSDZ

Psycholog / pedagog:

- prowadzą zajęcia, porady i konsultacje związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu
- diagnozują potrzeby oraz możliwości uczniów, udzielają indywidualnych porad i konsultacji w zakresie rozpoznawania mocnych stron oraz podejmowania decyzji edukacyjnych
- wspierają uczniów z opiniami i orzeczeniami o potrzebie kształcenia specjalnego
- wspierają wychowawców w realizacji WSDZ

Wychowawcy :

- prowadzą zajęcia na temat poznawania siebie, różnorodności zawodów, organizacji pracy własnej
- prowadzą zajęcia, porady i konsultacje związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu
- wspierają uczniów w poszerzaniu wiedzy na temat oferty edukacyjnej szkół średnich
- rozwijają zainteresowania i talenty uczniów pomocne przy wyborze kierunku drogi zawodowej
- organizują wycieczki edukacyjno-zawodowe, warsztaty, spotkania z przedstawicielami zawodów, szkół
- przekazują uczniom informacje o konkursach, dniach otwartych
- przekazują rodzicom informacje związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu

Logopeda:

- wspomaga uczniów w przezwyciężaniu trudności komunikacyjnych

Nauczyciel bibliotekarz:

- gromadzi informacje dotyczące zawodów oraz związane z ofertą edukacyjną szkół średnich

Nauczyciele - wychowawcy świetlicy:

- organizują zabawy sprzyjające poznawaniu różnych zawodów, organizują kąpiki zawodowe w świetlicy

Pielęgniarka szkolna:

- prowadzi pogadanki na temat przeciwwskazań zdrowotnych do wykonywania określonych zawodów
- przekazuje uczniom informacje na temat zawodu, w którym pracuje oraz innych związanych z medycyną

FORMY REALIZACJI DZIAŁAŃ ZWIĄZANYCH Z DORADZTWE M ZAWODOWYM

- zajęcia edukacyjne wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego
- zajęcia z nauczycielem wychowawcą
- zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego dla uczniów klasy VII i VIII
- zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu prowadzone w ramach PPP
- zajęcia świetlicowe
- lekcje biblioteczne
- zajęcia pozalekcyjne, koła zainteresowań
- konsultacje indywidualne
- konkursy
- gazetki
- spotkania z przedstawicielami szkół ponadpodstawowych oraz zawodów
- wycieczki i wizyty zawodoznawcze mające na celu poznanie środowiska pracy w wybranych zawodach, organizowanych u pracodawców, w szkołach, placówkach i centrach

METODY REALIZACJI DZIAŁAŃ ZWIĄZANYCH Z DORADZTWE M ZAWODOWYM

- warsztaty, gry dydaktyczne, drama (inscenizacje i odgrywanie ról)
- wykłady, pogadanki, prelekcje, dyskusje
- burza mózgów
- treningi umiejętności społecznych
- metody audiowizualne (filmy edukacyjne, prezentacje i programy multimedialne, zasoby Internetu)
- metody testowe (ankiety, kwestionariusze, testy)
- praca grupowa, konsultacje indywidualne

Preorientacja zawodowa, orientacja zawodowa i doradztwo zawodowe są realizowane:**a) w oddziałach przedszkolnych**

- na zajęciach edukacyjnych prowadzonych zgodnie z przyjętym programem wychowania przedszkolnego
- podczas działań związanych z doradztwem zawodowym (konkursy, spotkania z przedstawicielami zawodów, wizyty w zakładach pracy)

b) w klasach I - VI

- na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego
- podczas działań związanych z doradztwem zawodowym (konkursy, spotkania z przedstawicielami zawodów, wizyty w zakładach pracy)

c) w klasach VII - VIII

- na obowiązkowych zajęciach z zakresu kształcenia ogólnego
- na zajęciach z zakresu doradztwa zawodowego prowadzonych przez doradcę zawodowego
- na zajęciach związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu, prowadzonych w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej realizowanych przez doradcę zawodowego, pedagoga, psychologa
- podczas działań związanych z doradztwem zawodowym (konkursy, spotkania z przedstawicielami zawodów, wizyty w zakładach pracy, udział w dniach otwartych szkół)

DZIAŁANIA ZWIĄZANE Z DORADZTWE M ZAWODOWYM I ICH ADRESACI

Działania adresowane do wychowanków przedszkola:

- prowadzenie zajęć związanych tematycznie z obszarami: poznawanie własnych zasobów; świat zawodów i rynek pracy; rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie;
- organizowanie kącików związanych z poszczególnymi zawodami w sali przedszkolnej
- organizowanie spotkań z przedstawicielami zawodów
- organizowanie wycieczek do wybranych zakładów i miejsc pracy
- organizowanie konkursów dotyczących zainteresowań i pasji dzieci oraz zawodów
- aranżowanie sytuacji sprzyjających poznawaniu własnych zasobów np. poprzez udział w konkursach, przygotowywanie określonych zadań na zajęcia, udział w organizowaniu uroczystości i imprez szkolnych

Działania adresowane do uczniów:

- udzielanie porad i konsultacji indywidualnych związanych z dalszą edukacją
- prowadzenie warsztatów i zajęć grupowych związanych tematycznie z obszarami: poznawanie własnych zasobów; świat zawodów i rynek pracy; rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie; planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych
- informowanie o ofercie kształcenia w szkołach ponadpodstawowych -prowadzenie zajęć pozwalających na odkrywanie swoich zainteresowań, umiejętności i predyspozycji zawodowych, ukazujących potrzebę planowania własnej przyszłości zawodowej
- prowadzenie zajęć wspierających rozwój umiejętności społecznych i interpersonalnych
- aranżowanie sytuacji sprzyjających poznawaniu własnych zasobów np. poprzez udział w konkursach, przygotowywanie określonych zadań na zajęcia, udział w organizowaniu uroczystości i imprez szkolnych
- realizowanie treści zawodoznawczych na lekcjach poszczególnych przedmiotów
- udostępnianie informacji oraz materiałów edukacyjno-zawodowych w bibliotece
- prowadzenie zajęć pozalekcyjnych: koła zainteresowań, spotkania samorządu szkolnego
- organizowanie spotkań z przedstawicielami różnych zawodów oraz instytucji rynku pracy
- organizowanie spotkań z przedstawicielami szkół ponadpodstawowych, absolwentami szkół
- wyjścia i wycieczki szkolne do zakładów i miejsc pracy
- przygotowanie gazetki z informacjami na temat rekrutacji do szkół ponadpodstawowych
- zachęcanie do udziału w dniach otwartych w szkołach ponadpodstawowych
- organizacja konkursów z zakresu doradztwa zawodowego

Działania adresowane do rodziców:

- udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych podczas zebrań organizowanych przez wychowawców (zasady i terminy rekrutacji, zawodach deficytowe i nadwyżkowe, zawody przyszłości)
- indywidualne konsultacje i porady udzielane przez nauczycieli i specjalistów na terenie szkoły
- organizowanie spotkań informacyjno-doradczych z doradcą zawodowym w szkole
- kierowanie do Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej na konsultacje z doradcą zawodowym,
- włączanie rodziców w działania z zakresu doradztwa zawodowego (np. opis wykonywanego zawodu)
- zachęcanie do udziału w dniach otwartych w szkołach ponadpodstawowych

Działania kierowane do nauczycieli, wychowawców, specjalistów:

- umożliwienie udziału w szkoleniach i kursach z zakresu doradztwa zawodowego
- organizowanie szkoleniowych posiedzeń rady pedagogicznej
- udostępnianie zasobów z zakresu doradztwa zawodowego
- organizowanie spotkań z przedstawicielami lokalnego rynku pracy

REALIZACJA I ZAKRES DZIAŁAŃ Z OBSZARU DORADZTWA ZAWODOWEGO

1. Działania w zakresie doradztwa zawodowego w klasach I–VI szkół podstawowych obejmują orientację zawodową, która ma na celu zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami, kształtowanie pozytywnych postaw wobec pracy i edukacji oraz pobudzanie, rozpoznawanie i rozwijanie ich zainteresowań i uzdolnień.
2. Działania w zakresie doradztwa zawodowego w klasach VII i VIII szkół podstawowych oraz w szkołach ponad-podstawowych mają na celu wspieranie uczniów w procesie przygotowania ich do świadomego i samodzielnego wyboru kolejnego etapu kształcenia i zawodu, z uwzględnieniem ich zainteresowań, uzdolnień i predyspozycji zawodowych oraz informacji na temat systemu edukacji i rynku pracy.
3. Doradztwo zawodowe obejmuje spójne działania szkoły w zakresie pracy i grupowej z uczniami przy wsparciu i poradnictwie nauczycieli oraz zaangażowaniu rodziców. Działania mają charakter zaplanowany, systematyczny. Jest to zobowiązanie i wysiłek całej społeczności szkolnej, w której poszczególne grupy podejmują określone działania. Zakres zadań poszczególnych osób zaangażowanych w proces doradczy wynika z kompetencji, profilu wykształcenia, wykładanych treści oraz podstawy programowej w szkole podstawowej.
 - a. Doradca zawodowy prowadzi zajęcia z doradztwa zawodowego w klasach 7 i 8 (min. 10 godzin)
 - b. Doradca zawodowy bierze udział w planowaniu działań szkoły w zakresie doradztwa zawodowego, aktualizuje informacje związane z doradztwem, monitoruje realizację WSDZ, przeprowadza ewaluację
 - c. Psycholog / pedagog diagnozuje potrzeby oraz możliwości uczniów, udziela indywidualnych porad i konsultacji w zakresie rozpoznawania mocnych stron oraz podejmowania decyzji edukacyjnych, w zależności od potrzeb i możliwości organizacyjnych prowadzi zajęcia rozwijające umiejętności emocjonalno-społeczne oraz na temat radzenia sobie ze stresem i autoprezentacji, kieruje uczniów do specjalistycznych placówek.
 - d. Wychowawcy na lekcjach wychowawczych wprowadzają podstawy treningu interpersonalnego, kierują uczniów potrzebujących pomocy do doradcy zawodowego na konsultacje, prowadzą zajęcia na temat poznawania siebie i o tematyce zawodowej, uczą sposobów organizacji pracy własnej, wyznaczania celów.
 - e. Na każdym przedmiocie nauczyciele realizują podstawę programową z doradztwa zawodowego.
 - f. Nauczyciele prowadzą zajęcia pozalekcyjne i koła zainteresowań

PODMIOTY, Z KTÓRYMI SZKOŁA WSPÓŁPRACUJE PRZY REALIZACJI DZIAŁAŃ

- Szkoły ponadpodstawowe (licea ogólnokształcące, technika, szkoły branżowe I i II stopnia)

- o Zespół Szkół w Sokółce - Liceum Ogólnokształcące im. Mikołaja Kopernika
- o Zespół Szkół Zawodowych im. Elizy Orzeszkowej w Sokółce
- o Zespół Szkół Rolniczych im. m. jra Henryka Dobrzańskiego - Hubala w Sokółce
- o Zespół Szkół w Dąbrowie Białostockiej im. gen. N. Sulika
- o Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Janowie

- spotkania z przedstawicielami szkół, w tym z naszymi absolwentami, przedstawienie oferty edukacyjnej
- wizyty w szkołach oraz udział w dniach otwartych

- **Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Dąbrowie Białostockiej**

- pomoc w wyborze kierunku kształcenia i zawodu oraz planowaniu kształcenia i kariery zawodowej, udzielana w formie: warsztatów, porad i konsultacji, wykładów i prelekcji, działalności informacyjno-szkoleniowej,
- indywidualne spotkania z uczniami, indywidualne testy predyspozycji zawodowych.

- **Powiatowy Urząd Pracy w Sokółce**

- opracowanie analiz i sprawozdań dotyczących rynku pracy (zawody deficytowe i nadwyżkowe)
- analiza rynku pracy, danych dotyczących bezrobocia, aktualnych ofert pracy

- **Ochotnicze Hufce Pracy**

- przedstawienie systemu kształcenia i oferty,
- możliwości zdobycia kwalifikacji zawodowych

- **Urząd Gminy w Sidrze, Sidrzański Ośrodek Kultury, Biblioteka Publiczna w Sidrze**

- **Ochotnicza Straż Pożarna w Sidrze, Państwowa Straż Pożarna w Sokółce**

- **Komenda Powiatowa Policji w Sokółce, Komisariat Policji w Dąbrowie Białostockiej**

- **18 Białostocki Pułk Rozpoznawczy Wojsk Lądowych, Placówka Straży Granicznej w Nowym Dworze**

- **Lokalni Przedsiębiorcy**

ZASOBY

- komputery i programy komputerowe, internet
- tablica interaktywna
- publikacje materiały drukowane, informacje o zawodach, informatory, ulotki
- narzędzia diagnostyczne

TREŚCI PROGRAMOWE Z ZAKRESU DORADZTWA ZAWODOWEGO DLA PRZEDSZKOLA

1. POZNANIE SIEBIE Dziecko:

- 1.1 Określa, co lubi robić
- 1.2 Podaje przykłady różnych zainteresowań
- 1.3 Określa, co robi dobrze
- 1.4 Podejmuje działania i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

2. ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY Dziecko:

- 2.1 Odgrywa różne role zawodowe w zabawie;
- 2.2 Podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w jego najbliższym otoczeniu i nazwy tych zawodów, które wzbudziły jego zainteresowanie oraz identyfikuje i opisuje czynności wykonywane przez te osoby
- 2.3 Wskazuje zawody zaangażowane w powstawanie produktów codziennego użytku oraz w zdarzenia, w których dziecko uczestniczy, takie jak wyjście na zakupy, koncert, pocztę
- 2.4 Podejmuje próby posługiwania się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;
- 2.5 Opowiada o sobie w grupie rówieśniczej.

3. RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE Dziecko:

- 3.1 Nazywa etapy edukacji (bez konieczności zachowania kolejności chronologicznej)
- 3.2 Nazywa czynności, których lubi się uczyć

4. PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH Dziecko:

- 4.1 Opowiada, kim chciałoby zostać
- 4.2 Na miarę swoich możliwości planuje własne działania lub działania grupy rówieśniczej przez wskazanie pojedynczych czynności i zadań niezbędnych do realizacji celu
- 4.3 Podejmuje próby decydowania w ważnych dla niego sprawach, indywidualnie i w ramach działań grupy

TREŚCI PROGRAMOWE Z ZAKRESU DORADZTWA ZAWODOWEGO DLA KLAS I - III

1. POZNANIE SIEBIE Uczeń:

- 1.1 Opisuje swoje zainteresowania i określa, w jaki sposób może je rozwijać;
- 1.2 Prezentuje swoje zainteresowania wobec innych osób;
- 1.3 Podaje przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi;
- 1.4 Podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach;
- 1.5 Podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

2. ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY Uczeń:

- 2.1 Odgrywa różne role zawodowe w zabawie;
- 2.2 Podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach;
- 2.3 Opisuje, czym jest praca i omawia jej znaczenie w życiu człowieka na wybranych przykładach;
- 2.4 Omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym funkcjonuje;
- 2.5 Opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu;
- 2.6 Posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny.

3. RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE Uczeń:

- 3.1 Uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności;
- 3.2 Wskazuje treści, których lubi się uczyć;
- 3.3 Wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich.

4. PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH Uczeń:

- 4.1 Opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić;
- 4.2 Planuje swoje działania lub grupy, wskazując na czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;
- 4.3 Próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą.

TREŚCI PROGRAMOWE Z ZAKRESU DORADZTWA ZAWODOWEGO DLA KLAS IV - VI

1. POZNAWANIE WŁASNYCH ZASOBÓW Uczeń:

- 1.1 Określa własne zainteresowania i uzdolnienia oraz kompetencje;
- 1.2 Wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia;
- 1.3 Podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia swoje działania, formułując wnioski na przyszłość;
- 1.4 Prezentuje swoje zainteresowania i uzdolnienia wobec innych osób z zamiarem zaciekawienia odbiorców.

2. ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY Uczeń:

- 2.1 Wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady zawodów charakterystycznych dla poszczególnych grup, opisuje różne ścieżki ich uzyskiwania oraz podstawową specyfikę pracy w zawodach;
- 2.2 Opisuje, czym jest praca i jakie ma znaczenie w życiu człowieka;
- 2.3 Podaje czynniki wpływające na wybory zawodowe;
- 2.4 Posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy
- 2.5 Wyjaśnia rolę pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą.

3. RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE Uczeń:

- 3.1 Wskazuje różne sposoby zdobywania wiedzy oraz omawia swój indywidualny sposób nauki;
- 3.2 Wskazuje przedmioty szkolne, których lubi się uczyć;
- 3.3 Samodzielnie dociera do informacji i korzysta z różnych źródeł wiedzy.

4. PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH Uczeń:

- 4.1 Opowiada o swoich planach edukacyjno-zawodowych;
- 4.2 Planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;
- 4.3 Próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych z jego osobą

TREŚCI PROGRAMOWE Z ZAKRESU DORADZTWA ZAWODOWEGO DLA KLAS VII I VIII

1. POZNAWANIE WŁASNYCH ZASOBÓW Uczeń:

- 1.1 Określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych;
- 1.2 Rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje);
- 1.3 Dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł;
- 1.4 Rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych;
- 1.5 Rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- 1.6 Określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji;
- 1.7 Określa własną hierarchię wartości i potrzeb.

2. ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY Uczeń:

- 2.1 Wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskiwania;
- 2.2 Porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców;
- 2.3 Wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy (np. regionalnego i lokalnego)
- 2.4 Uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka;
- 2.5 Analizuje znaczenie i możliwości doświadczania pracy;
- 2.6 Wskazuje wartości związane z pracą i etyką zawodową;
- 2.7 Dokonuje autoprezentacji.

3. RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE Uczeń:

- 3.1 Analizuje oferty szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod względem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji;
- 3.2 Analizuje kryteria rekrutacyjne do wybranych szkół w kontekście rozpoznania własnych zasobów;
- 3.3 Charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaformalnej i nieformalnej;
- 3.4 Określa znaczenie uczenia się przez całe życie.

4. PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH Uczeń:

- 4.1 Dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym;
- 4.2 Określa cele i plany edukacyjno-zawodowe, uwzględniając własne zasoby;
- 4.3 Identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej (w jakich sytuacjach)
- 4.4 Planuje ścieżkę edukacyjno-zawodową, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów

EFEKTY WYNIKAJĄCE Z WDROŻENIA WSDZ W SZKOLE

1. Przewidywane rezultaty w odniesieniu do Rady Pedagogicznej.

- Wprowadzenie treści doradztwa zawodowego do planów wychowawczych klas, oraz planów pracy.
- Współpraca ze środowiskiem lokalnym na rzecz rozwoju zawodowego uczniów.
- Zastosowanie metod, technik i form prowadzenia zajęć z doradztwa zawodowego podczas zajęć z uczniami.
- Realizacja treści zawodoznawczych podczas lekcji, zebrań oraz spotkań indywidualnych z rodzicami.

2. Przewidywane rezultaty w odniesieniu do uczniów.

- Znajomość czynników niezbędnych do podjęcia prawidłowej decyzji wyboru zawodu.
- Umiejętność dokonywania samooceny, wskazywania swoich predyspozycji, mocnych i słabych stron, decydujących o trafności wyboru zawodu i dalszej drogi edukacyjnej.
- Znajomość świata pracy, grup zawodów, kwalifikacji.
- Umiejętność samodzielnego zaplanowania ścieżki edukacyjno - zawodowej.

3. Przewidywane rezultaty w odniesieniu do rodziców.

- Znajomość czynników niezbędnych do podjęcia wyboru ścieżki edukacyjno – zawodowej przez dziecko.
- Zrozumienie potrzeby uwzględnienia zainteresowań, uzdolnień, cech charakteru, temperamentu, stanu zdrowia, możliwości psychofizycznych, rynku pracy jako czynników decydujących przy planowaniu kariery edukacyjnej i zawodowej dziecka. Umiejętność wskazania tych cech u własnego dziecka.
- Znajomość źródeł informacji i wsparcia w procesie wyboru drogi zawodowej dziecka.
- Znajomość trendów w zatrudnieniu na lokalnym rynku pracy oraz oferty szkolnictwa ponadpodstawowego
- Umiejętność udzielenia pomocy swojemu dziecku w podejmowaniu decyzji edukacyjno - zawodowych.

EWALUACJA

Ewaluacja dokonywana jest na koniec każdego roku szkolnego, na podstawie rozmów z uczniami i rodzicami, wychowawcami, nauczycielami przedmiotów oraz obserwacji prowadzonych przez doradcę zawodowego podczas zajęć.

DZIAŁANIA ZWIĄZANE Z REALIZACJĄ PREORIENTACJI ZAWODOWEJ W PRZEDSZKOLU

TEMATYKA DZIAŁAŃ	METODY I FORMY REALIZACJI DZIAŁAŃ	OSOBY ODPOWIEDZIALNE ZA REALIZACJĘ
Informowanie rodziców o celach i założeniach preorientacji zawodowej w przedszkolu	<ul style="list-style-type: none"> ● konsultacje indywidualne oraz grupowe podczas zebrań z rodzicami 	<p>wychowawcy</p> <p>pedagog, psycholog doradca zawodowy</p>
Poznanie i rozwijanie zainteresowań i uzdolnień dzieci	<ul style="list-style-type: none"> ● obserwacja ucznia ● rozmowy z uczniami i rodzicami ● zajęcia edukacyjne ● zajęcia pozalekcyjne ● konkursy plastyczne 	<p>wychowawcy</p> <p>pedagog, psycholog doradca zawodowy</p>
Zapoznanie dzieci z wybranymi zawodami (zawody rodziców) (zawody w Sidrze)	<ul style="list-style-type: none"> ● zajęcia edukacyjne ● zabawy tematyczne (odgrywanie ról zawodowych) ● pogadanki, warsztaty, filmy edukacyjne ● spacer, wycieczki do miejsc pracy ● spotkania z przedstawicielami zawodów ● konkursy plastyczne 	<p>wychowawcy</p> <p>pedagog, psycholog doradca zawodowy rodzice, inne osoby</p>
Poszerzanie wiedzy dzieci w zakresie etapów edukacyjnych	<ul style="list-style-type: none"> ● zajęcia edukacyjne ● pogadanki ● spotkania z uczniami różnych klas (akcje czytelnicze, akcje SU, apele) 	<p>wychowawcy</p> <p>pedagog, psycholog doradca zawodowy</p>
Przygotowanie do planowania przyszłej ścieżki edukacyjno-zawodowej	<ul style="list-style-type: none"> ● zajęcia edukacyjne ● pogadanki 	<p>wychowawcy</p> <p>pedagog, psycholog doradca zawodowy</p>
Monitorowanie realizacji preorientacji zawodowej	<ul style="list-style-type: none"> ● obserwacja, rozmowa ● analiza dokumentacji 	<p>wychowawcy</p> <p>dyrekcja</p> <p>pedagog, psycholog doradca zawodowy</p>

DZIAŁANIA ZWIĄZANE Z REALIZACJĄ ORIENTACJI ZAWODOWEJ W KLASACH I – III

TEMATYKA DZIAŁAŃ	METODY I FORMY REALIZACJI DZIAŁAŃ	OSOBY ODPOWIEDZIALNE ZA REALIZACJĘ
Informowanie rodziców o celach i założeniach orientacji zawodowej	<ul style="list-style-type: none"> ●konsultacje indywidualne oraz grupowe podczas zebrań z rodzicami 	<p style="text-align: center;">wychowawcy klas I - III</p> <p style="text-align: center;">pedagog, psycholog doradca zawodowy</p>
Poznawanie i rozwijanie zainteresowań i uzdolnień uczniów	<ul style="list-style-type: none"> ●obserwacja ucznia ●rozmowy z uczniami i rodzicami ●zajęcia edukacyjne ●zajęcia pozalekcyjne ●konkursy plastyczne 	<p style="text-align: center;">wychowawcy klas I - III</p> <p style="text-align: center;">pedagog, psycholog doradca zawodowy</p>
Zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami (zawody rodziców) (zawody w Sidrze)	<ul style="list-style-type: none"> ●zajęcia edukacyjne ●zabawy tematyczne (odgrywanie ról zawodowych) ●pogadanki, warsztaty, filmy edukacyjne ●spacery, wycieczki do miejsc pracy ●spotkania z przedstawicielami zawodów ●konkursy plastyczne ●tworzenie gazetek ściennych, wystawek (z materiałów przygotowanych przez uczniów kl. VII - VIII podczas zajęć z doradztwa zawodowego) 	<p style="text-align: center;">wychowawcy klas I - III</p> <p style="text-align: center;">pedagog, psycholog doradca zawodowy rodzice, inne osoby</p>
Poszerzanie wiedzy uczniów w zakresie etapów edukacyjnych	<ul style="list-style-type: none"> ●zajęcia edukacyjne ●pogadanki ●spotkania z uczniami starszych klas (akcje czytelnicze, akcje SU, apele) 	<p style="text-align: center;">wychowawcy klas I - III</p> <p style="text-align: center;">pedagog, psycholog doradca zawodowy</p>
Przygotowanie do planowania przyszłej ścieżki edukacyjno-zawodowej	<ul style="list-style-type: none"> ●zajęcia edukacyjne ●pogadanki 	<p style="text-align: center;">wychowawcy klas I - III</p> <p style="text-align: center;">pedagog, psycholog doradca zawodowy</p>
Monitorowanie realizacji orientacji zawodowej	<ul style="list-style-type: none"> ●obserwacja, rozmowa ●analiza dokumentacji 	<p style="text-align: center;">wychowawcy klas I - III dyrekcja pedagog, psycholog doradca zawodowy</p>

DZIAŁANIA ZWIĄZANE Z REALIZACJĄ ORIENTACJI ZAWODOWEJ W KLASACH IV - VI

TEMATYKA DZIAŁAŃ	METODY I FORMY REALIZACJI DZIAŁAŃ	OSOBY ODPOWIEDZIALNE ZA REALIZACJĘ
Informowanie rodziców o celach i założeniach orientacji zawodowej	<ul style="list-style-type: none"> ● konsultacje indywidualne oraz grupowe podczas zebrań z rodzicami 	<p style="text-align: center;">wychowawcy klas IV - VI</p> <p style="text-align: center;">pedagog, psycholog doradca zawodowy</p>
Poznawanie i rozwijanie zainteresowań i uzdolnień uczniów	<ul style="list-style-type: none"> ● obserwacja ucznia ● rozmowy z uczniami i rodzicami ● zajęcia edukacyjne ● zajęcia z wychowawcą ● zajęcia pozalekcyjne ● konkursy plastyczne 	<p style="text-align: center;">wychowawcy klas IV – VI nauczyciele przedmiotów</p> <p style="text-align: center;">pedagog, psycholog doradca zawodowy</p>
Zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami (zawody rodziców) (zawody w okolicy) (zawody wymarzone)	<ul style="list-style-type: none"> ● zajęcia edukacyjne ● zajęcia z wychowawcą ● spotkanie z doradcą zawodowym ● pogadanki, warsztaty, filmy edukacyjne ● spacer, wycieczki do miejsc pracy ● spotkania z przedstawicielami zawodów ● konkursy plastyczne ● tworzenie gazetek ściennych, wystawek (z materiałów przygotowanych przez uczniów kl. VII - VIII podczas zajęć z doradztwa zawodowego) 	<p style="text-align: center;">wychowawcy klas IV - VI nauczyciele przedmiotów</p> <p style="text-align: center;">pedagog, psycholog doradca zawodowy rodzice, inne osoby</p>
Poszerzanie wiedzy dzieci w zakresie etapów edukacyjnych	<ul style="list-style-type: none"> ● zajęcia edukacyjne ● zajęcia z wychowawcą ● pogadanki, rozmowy indywidualne ● spotkania z absolwentami szkoły ● tworzenie gazetek ściennych, wystawek (z materiałów przygotowanych przez uczniów kl. VII - VIII podczas zajęć z doradztwa zawodowego) 	<p style="text-align: center;">wychowawcy klas IV - VI nauczyciele przedmiotów</p> <p style="text-align: center;">pedagog, psycholog doradca zawodowy</p>
Przygotowanie do planowania przyszłej ścieżki edukacyjno-zawodowej	<ul style="list-style-type: none"> ● zajęcia edukacyjne ● zajęcia z wychowawcą ● pogadanki, rozmowy indywidualne 	<p style="text-align: center;">wychowawcy klas IV - VI nauczyciele przedmiotów</p> <p style="text-align: center;">pedagog, psycholog doradca zawodowy</p>
Monitorowanie realizacji orientacji zawodowej	<ul style="list-style-type: none"> ● obserwacja, rozmowa ● analiza dokumentacji 	<p style="text-align: center;">wychowawcy klas IV - VI dyrekcja pedagog, psycholog doradca zawodowy</p>

DZIAŁANIA ZWIĄZANE Z REALIZACJĄ DORADZTWA ZAWODOWEGO W KLASACH VII - VIII

TEMATYKA DZIAŁAŃ	METODY I FORMY REALIZACJI DZIAŁAŃ	OSOBY ODPOWIEDZIALNE ZA REALIZACJĘ
Informowanie rodziców o celach i założeniach doradztwa zawodowego oraz współpraca w procesie przygotowania uczniów do wyboru kolejnego etapu kształcenia i zawodu	<ul style="list-style-type: none"> ● konsultacje indywidualne oraz grupowe podczas zebrań z rodzicami ● spotkanie z doradcą zawodowym dotyczące oferty edukacyjnej szkół średnich (zwłaszcza powiatu sokólskiego) oraz zasad rekrutacji i ważnych terminów 	<p>wychowawcy klas VII - VIII</p> <p>pedagog, psycholog doradca zawodowy</p>
Poznanie własnych zasobów, rozwijanie zainteresowań i uzdolnień uczniów	<ul style="list-style-type: none"> ● zajęcia z doradcą zawodowym (autodiagnoza, testy predyspozycji) ● obserwacja ucznia ● rozmowy z uczniami i rodzicami ● zajęcia edukacyjne ● zajęcia z wychowawcą ● zajęcia pozalekcyjne ● konkursy plastyczne 	<p>doradca zawodowy</p> <p>wychowawcy klas VII - VIII nauczyciele przedmiotów pedagog, psycholog</p>
Zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami i rynkiem pracy (zawody rodziców) (zawody w okolicy) (zawody wymarzone) (zawody przyszłości)	<ul style="list-style-type: none"> ● zajęcia z doradcą zawodowym ● zajęcia edukacyjne ● zajęcia z wychowawcą ● pogadanki, warsztaty, filmy edukacyjne ● spacer, wycieczki do miejsc pracy ● spotkania z przedstawicielami zawodów ● konkursy plastyczne oraz tematyczne ● tworzenie gazetek ściennych, wystawek (z materiałów przygotowanych przez uczniów kl. VII - VIII podczas zajęć z doradztwa zawodowego) 	<p>doradca zawodowy</p> <p>wychowawcy klas VII - VIII nauczyciele przedmiotów</p> <p>pedagog, psycholog rodzice, inne osoby</p>
Poszerzanie wiedzy uczniów w zakresie etapów edukacyjnych	<ul style="list-style-type: none"> ● zajęcia z doradcą zawodowym ● zajęcia edukacyjne ● zajęcia z wychowawcą ● pogadanki, rozmowy indywidualne ● spotkania z absolwentami szkoły ● spotkania z przedstawicielami szkół średnich, udział w dniach otwartych ● tworzenie gazetek ściennych, wystawek (z materiałów przygotowanych przez uczniów kl. VII - VIII podczas zajęć z doradztwa zawodowego) 	<p>doradca zawodowy</p> <p>wychowawcy klas VII - VIII nauczyciele przedmiotów</p> <p>pedagog, psycholog</p>
Przygotowanie do planowania przyszłej ścieżki edukacyjno-zawodowej	<ul style="list-style-type: none"> ● zajęcia z doradcą zawodowym ● zajęcia edukacyjne ● zajęcia z wychowawcą ● obserwacja, analiza dokumentów, testów predyspozycji ● pogadanki, rozmowy indywidualne ● spotkanie z doradcą zawodowym dotyczące oferty edukacyjnej szkół średnich (zwłaszcza powiatu sokólskiego) oraz zasad rekrutacji i ważnych terminów 	<p>doradca zawodowy</p> <p>wychowawcy klas VII - VIII nauczyciele przedmiotów pedagog, psycholog</p>
Monitorowanie realizacji doradztwa zawodowego	<ul style="list-style-type: none"> ● obserwacja, rozmowa ● analiza dokumentacji 	<p>wychowawcy klas VII - VIII dyrekcja pedagog, psycholog doradca zawodowy</p>